

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen udtalte i sin nytårstale den 1. januar 1997: »Lad mig sige det, så det ikke kan misforstås: Vi vil ikke finde os i det. Vi vil den vold til livs.«

Justitsminister Frank Jensen udtalte den 2. januar 1997 til flere morgenaviser, at strafferammen i voldsparagrafferne 245 og 246 i straffeloven på 4 og 8 år ikke var høj nok. Justitsministeren sagde bl.a., at »straffen for grov vold skal være hårdere« (Berlingske Tidende), samt at »det er vigtigt rent retspolitisk at signalere, at grov vold mod sagesløse er uacceptabelt for samfundet. Derfor vil der ske en opstramning af disse straffebestemmelser.«

Lovforslaget er en revideret genfremsættelse af lovforslag nr. L 35, der blev fremsat af Det Konservative Folkeparti og Venstre den 26. oktober 1993 og nedstemt af et flertal bestående af S, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP). Der henvises herom til Folketingstidende 1993-94, forhandlingerne sp. 694, 2603, 10165 og 10386, samt tillæg A, sp. 593 og tillæg B sp. 901. L 35 var en opfølgning af den daværende konservative justitsministers redegørelse af 28. oktober 1992 om voldskriminalitet (R 3). Redegørelsen blev forhandlet den 20. november 1992, jf. Folketingets forhandlinger, sp. 2232-2293.

I den nævnte redegørelse blev der peget på behovet for at iværksætte en forstærket bekæmpelse af voldskriminaliteten.

Regeringen Poul Nyrup Rasmussen fremsatte i november 1993 lovforslag nr. L 78 til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og offererstatningsloven som led i bekæmpelse af vold, jf. Folketingstidende 1993-94, forhandlingerne sp. 2032, 2603, 10164 og 10388, samt tillæg A sp. 1339, tillæg B sp. 905 og tillæg C sp. 833. Ved sin fremsættelse af forslaget sagde den daværende justitsminister Erling Olsen: »Forebyggelse og bekæmpelse af voldskriminalitet er desværre stadig et påtrængende samfundsproblem. Volden er naturligvis i første række forkastelig på grund af den smerte og skade, voldsmanden påfører offeret. Volden er imidlertid også et spørgs-

mål om grundlæggende værdier. Den vedrører den enkeltes selvværd og befolkningens følelse af trykthed og tillid til samfundsordenen. . .«

Forslaget blev vedtaget med støtte fra både Det Konservative Folkeparti og Venstre. Loven indeholder en ændring af straffeloven, således at straffen for overtrædelse af §§ 244-246, som begås af en person, der tidligere er dømt for en forbrydelse, der har været forbundet med vold, kan forhøjes med indtil det halve. Det samme gælder, når en sådan lovovertrædelse begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold. Disse strafforhøjelser er desværre kun i begrænset omfang blevet fulgt op af anklagemyndigheden og domstolene. Forslagsstillerne håber, at debatten om dette lovforslag vil ændre dette forhold.

Forslaget indeholdt desuden en ændring af retsplejeloven med henblik på at styrke voldsofferets retsstilling dels gennem adgang til varetægtsfængsling af personer, der udsætter vidner for vold eller trusler om vold, dels ved at sikre, at sådanne vidner får beskikket en advokat.

I bemærkningerne til forslaget står der: »Udsættes den forurettede eller et udenforstående vidne for overlast, uden at samfundet viser vilje til at yde hjælp, vil det svække mulighederne for gennem retshåndhævelsen at bekæmpe voldskriminaliteten.« Efter forslagsstillerens opfattelse burde forslaget, hvortil disse bemærkninger knytter sig, også have indeholdt en mulighed for i særlige tilfælde at føre anonyme vidner.

Selv om regeringen i sin voldspakke fra 1993 imødekom nogle af ideerne fra redegørelse nr. R 3, blev lovforslag nr. L 35 om en skærpelse af strafferammerne i de tre voldsparagraffer ikke ført ud i livet. Forslagsstillerne finder fortsat, at denne skærpelse er aktuel og tiltrængt. Dette gælder specielt den særlig rå, brutale eller farlige vold (§ 245) og volden under særlig skærpelse omstændigheder (§ 246).

I dette lovforslag foreslås det derfor, at strafferammen i straffelovens §§ 245 og 246 forhøjes fra henholdsvis 4 års til 5 års fængsel og fra 8 års til 10 års fængsel. Forhøjelsen af de øvre strafferammer i §§ 245 og 246 tjener ikke alene til at muliggøre en skær-